

sors F. Kern, H. Heimpel, W. von den Steinen, P. Rassow, A. Dupront, U. Noack, F. Hepner, H. Grégoire, F. Schnabel i d'altres.

Per la qualitat dels conferencians i dels assistents — les últimes pàgines del volum en donen la llista — el col·loqui fou un èxit. — R. A. I S.

Dos nous congressos d'onomàstica. — La tradició dels congressos de Toponímia i d'Antroponímia és relativament curta. El primer fou convocat, a París, l'any 1937, a iniciativa personal d'Albert Dauzat. Aquesta reunió científica havent obtingut un èxit remarcable, hom convingué que un segon congrés fóra tingut a Munic el 1941. Però la guerra mundial, que trencà tantes activitats en la internacional de la cultura, també impedí la continuació d'aquesta sèrie tot just iniciada. L'infatigable Dauzat, en una postguerra difícil, convocà un segon congrés, novament a París, l'any 1947. Bé que poc concorregut, en realitat aquest congrés salvava la continuïtat de la sèrie. L'homenatge tributat a Dauzat, a Brusselles, el 1949, en l'esclat del tercer Congrés era, doncs, totalment merescut. Aquesta reunió de Brusselles fou veritablement modelica (per l'assistència, pel tò científic i per l'organització). D'altres fites eren aconseguides, encara, a Brusselles: la constitució del Comitè Internacional de Ciències Onomàstiques i del Centre Permanent, i la publicació d'un butlletí (*Onoma*) d'informació i bibliografia. Amb aquestes mesures, els congressos ulteriors (organitzats en col·laboració per la universitat local i els organismes internacionals) restaven assegurats.

Els dos que han seguit el de Brusselles han estat el IV Congrés (Upsala, 18-21 d'agost de 1952) i el V Congrés (Salamanca, 12-15 d'abril de 1955). Les dues concrecions geogràfiques ens palesen l'interès que els congressos facin acte de presència pertot arreu. En canvi, el contingut científic d'ambdues reunions és molt semblant: hi ha, certament, i és molt natural, més participants nòrdics a Upsala, i n'hi ha més de meridionals a Salamanca; el nombre de comunicacions exposades a Upsala (una quarantena) fou doblat a Salamanca, però, de fet, els temes proposats (més segons un criteri sistemàtic a Upsala, més segons una classificació geogràfica a Salamanca, i sempre molt genèrics) quedaven bastant equivalents. Els congressos d'onomàstica formen una sèrie homogènia, més que no pas els d'altres especialistes. Potser això és degut al fet que apleguen erudits de branques molt diverses (romanistes, indogermanistes, eslavistes, etc.).

A Upsala, els congressistes, després d'ésser rebuts a la Universitat (dia 17 d'agost), assistiren a la sessió inaugural (dia 18) i foren invitats a un banquet per la Reial Acadèmia de Gustau Adolf (el mateix dia 18). El dia 19 fou dedicat a una excursió a través de la província d'Uppland, de gran interès toponímic i cultural. Ultra les sessions de treball, els congressistes tingueren reiterades ocasions de mesurar l'abast de les recerques onomàstiques a Suècia (visites a l'Arxiu Suec de Toponímia, a la Biblioteca Universitària Carolina Rediviva), i de festejar el jubileu de la Comissió de Toponímia. El dia 21 fou celebrada la sessió de clausura, seguida d'un nou banquet, al castell d'Upsala.

A Salamanca, els congressistes assistiren a la recepció del Rectorat (dia 11 d'abril) i a l'acte inaugural i recepció i festa folklòrica de la Diputació Provincial (dia 12), es reuniren en un dinar de germanor, i escoltaren el guitarrista R. Sáinz de la Maza (dia 13). La tarda del dia 14 fou dedicada a una excursió a les «tierras charras». El dia 15, al matí, hi hagué la sessió de clausura, i a la tarda una visita a la ciutat. El mateix dia 15, després de l'acte de clausura, el Prof. H. Jos. Van de Wijer, Secretari del Comitè Internacional (Lovaina) fou investit Doctor Honoris Causa de la Universitat de Salamanca, segons l'antic ritual d'aquesta universitat.

Tant a Upsala com a Salamanca, i al marge de les sessions científiques, hi hagué les reunions reglamentàries del Comitè Internacional de Ciències Onomàstiques. El volum d'actes i memòries del primer d'aquests dos congressos és una publicació important dins

l'especialitat; ha estat editat per Jöran Sahlgren, Bengt Hasselrot i Lars Hellberg, l'any 1954, i té 544 pàgines.

Voldriem assenyalar, dels dos congressos, les comunicacions que tenien interès per a nosaltres. Del d'Upsala: *Toponymie et histoire dans le «Chemin de Saint-Jacques» en Espagne* (A. M. Badia i Margarit), *Les «Rationes Decimarum», sources de valeur considérable pour l'étude de la toponymie* (A. Grier), *Les mouvements de population dans le midi de la France du XIe au XVe siècles, d'après les noms de personne et les noms de lieu* (Ch. Higounet), *Les anciens noms du Col du Perthus* (R. Lejeune), *Blüte und Verfall der westgotisch-hispanischen Personennamen* (J. M. Piel), *Noms des métiers dans l'onomastique toulousaine au XIVe et au XXe siècles* (J. Ségu). Del de Salamanca: *El fichero de toponimia balear* (F. de B. Moll), *Nethou ou Aneto. Quel est le nom du point culminant des Pyrénées sur les cartes françaises?* (A. Guilleré), *Algunas notas sobre estudios de Onomástica Hispana* (M. García Blanco), *Alguns topònims en relació amb l'aigua a Cerdanya i Conflent* (E. Guiter), *Influencia de la Reconquista en la toponimia catalana* (F. Marsà), *La toponimia en el Cartulario de San Cugat del Vallés* (A. Grier), *L'acte de reconnaissance de propriété au Monastère de Sant Joan de les Abadesses (an 913) et son importance pour l'onomastique catalane* (A. M. Badia i Margarit), *Distribution relative des toponymes formés sur albus et sur blank dans la Péninsule Ibérique* (P. Roca i Garriga), *Las minorías religiosas en la toponimia de Cataluña, Valencia y Mallorca* (M. Sanchis Guarner), *L'anthroponymie gotique du IVe au Ve siècles et ses rapports avec l'anthroponymie franque* (M. Broëns).

Consignem, per acabar, que la S.C.E.H. fou representada al congrés d'Upsala per l'autor d'aquest report, i al de Salamanca pel Sr. R. Aramon i Serra i també per mi. — A. M. BADIA I MARGARIT.

Una bibliografia de qüestionaris lingüístics. — Formant part de les Publicacions de la Comissió d'Enquesta Lingüística, sots-divisió del Comitè Internacional Permanent de Lingüistes, el professor romanès Sever Pop, acollit des del final de la guerra de 1939-45 a la Universitat de Lovaina, ha fet aparèixer una *Bibliographie des questionnaires linguistiques*,¹ que havia estat inclòsa en el programa d'activitat de la Comissió a la reunió de l'1 de setembre de 1952, a Londres.

Com indica el collector de la bibliografia, «es tracta abans de tot de salvar de l'oblit el que subsisteix encara dels mitjans emprats pels pionniers dels nostres estudis lingüístics, d'indicar cronològicament les nombroses temptatives per a estudiar d'una manera més aprofundida el llenguatge, i de facilitar la tasca del qui escriurà un dia la història més detallada de la nostra disciplina».

En aquestes pàgines és assajada per primera vegada, doncs, una bibliografia cronològica de qüestionaris lingüístics o d'altres mitjans d'enquesta usats pels investigadors. Més de cinc-cents títols hi són aplegats, des de l'any 1394 fins al 1954, referents a les llengües més diverses.

«Ha calgut», diu Pop, «donar al terme *qüestionari* lingüístic un valor semàntic més estès, a fi de poder mencionar també les nombroses traduccions en *patois* regionals; així com certes monografies d'una gran importància històrica». Però, en realitat, es tracta més d'una bibliografia d'obres preparades a base de qüestionaris que no pas d'una bibliografia de qüestionaris. El mateix autor ja reconeix que el seu treball «conté, potser, massa obres sense valor, que no mereixien d'ésser mencionades»; però assenyala que «hom no ha d'oblidar, de tota manera, que aquells qui ens han precedit han patit molt, abans de trobar el bon camí de la recerca, i que no havíem de passar en silenci les temptatives més modestes».

No hi ha cap bibliografia, com és sabut, exempta de llacunes i d'errors. Algunes de

1. Louvain, Commission d'Enquête Linguistique, 1955. 172 pàgs.